

МЕДИЙНАТА ГРАМОТНОСТ И УЧИТЕЛИТЕ

Доц. д-р Светла Цанкова, доц. д-р Стела Ангова,
гл. ас. д-р Мария Николова,
гл. ас. д-р Иван Вълчанов, гл. ас. д-р Илия Вълков,
д-р Георги Минев

Университет за национално и световно стопанство

Резюме. Медийната грамотност е една от ключовите компетентности и умения за живот и работа през XXI век. Образованието по медийна грамотност е образование през целия живот, но от особено важно значение е то да започне от ранна детска възраст, да бъде продължено и надградено в средното и висшето образование с усилията на всички формални и неформални институции и организации. Научноизследователският екип от катедра „Медии и обществени комуникации“ в УНСС в продължение на три години работи по проекта, посветен на обучителните практики по медийна грамотност в средните и висшите училища в България. Важна част от изследването е анализът на резултатите от анкетното проучване сред учителите, проведено в периода 07.01.2022 – 23.02.2022 г. в платформата Microsoft Forms, в което участват 534 респонденти. Анкетата показва, че преподавателите разбират важноста и значението на медийната грамотност, интегрират важни теми, свързани с нея, в процеса на обучение по различни предмети, но и имат нужда от повишаване на квалификацията за преподаване на медийна грамотност.

Ключови думи: медийна грамотност; учители; средно образование; педагогика

Проучването на учителските практики, свързани с преподаването на медийна грамотност в средните училища в България, представено в настоящата статия, на практика е първото по рода си подобно изследване. Неговата цел е да установи какво е разбирането на учителите за медийна грамотност, как те интегрират теми, свързани с тази проблематика, в рамките на преподаваните от тях учебни предмети, имат ли достъп до ресурси и до възможности за повишаване на своята квалификация, какви дефицити откриват във формалното образование по медийна грамотност. В този смисъл, анкетното проучване има по-различен характер от проведеното през месец юни 2020 г. от Коалицията за медийна грамотност допитване сред 337 учители в основния и гимназиалния етап, основният

акцент на което е свързан със спецификата на дистанционното обучение и неговото отражение върху развитието на цифровите умения и уменията по медийна грамотност на учениците в условията на епидемията от коронавирус. Два месеца и половина след преминаването към онлайн обучение в средните училища инициаторите на проучването търсят отговори на въпроси като какви платформи за обучение и комуникация с учениците използват учителите; поставят ли задачи, които изискват екипна работа по дадена тема; запознали ли са учениците със спецификата на екипната работа в онлайн среда; поставяли ли са на учениците задачи за намиране и оценяване достоверността на източници на информация; давали ли са задачи за създаване на видео съдържание с цел да оценят знанията и уменията на учениците и други.

Научноизследователският екип от катедра „Медии и обществени комуникации“ в УНСС работи по проекта „Интегриране на обучителни практики по медийна грамотност в средните и висшите училища в България“ в периода 2019 – 2022 г. От особено важно значение бе не само да бъдат проучени и анализирани резултатите от постигнатото в сферата на обучението по медийна грамотност във формалното и неформалното образование в България през последните години, но и да бъде установено какви са нагласите на учителите и техните практики в тази посока. Анкетата е проведена в периода 07.01.2022 – 23.02.2022 г. в платформата Microsoft Forms и е разпространена онлайн със съдействието на районните управления на образование (РУО). Отзовават се 534 респонденти, което дава достатъчно показателни резултати.

По данни на НСИ през учебната 2020/2021 г. общият брой на преподавателския персонал в общообразователните училища е 55 554.

Разпределението по възраст показва, че:

Под 25 г. са 790 преподаватели

От 25 до 29 г. – 2873

От 30 до 34 г. – 3891

От 35 до 39 г. – 4312

От 40 до 44 г. – 6871

От 45 до 49 г. – 9006

От 50 до 54 г. – 10 331

От 55 до 59 г. – 10 066

Над 60 г. – 7414

Данните са актуални към 26.04.2021 г. (Източник: НСИ).

Във възрастовия диапазон до 29 г. попадат общо 3663 учители, или 6,6% от общия брой учители. Интересен факт е, че респондентите в анкетата, посочили трудов стаж от 1 до 5 години, за които се предполага, че са в тази възрастова група, са 131, или 25% от анкетираните. Отдаваме зна-

чително по-големия дял участници от тази възрастова група спрямо общия брой учители до 29 г. в онлайн анкетата на тяхната по-голяма активност в дигитална среда.

Във възрастовия диапазон от 30 до 44 г. попадат 15 074 учители, или 27,1% от общия брой учители. Анкетираните, посочили стаж между 6 и 20 г. в анкетата, които попадат в тази възрастова група, са 164, или 20% от анкетираните.

Във възрастовия диапазон над 45 г. попадат общо 36 274, или 65,3% от всички учители. Респондентите в анкетата, които посочват над 20 г. трудов стаж, са общо 239, или 45% от общия брой анкетирани. Вероятно тази разлика в съотношението е свързана с по-ниската онлайн активност на по-опитните учители.

Преобладаващият пол респонденти в анкетата са жени – 84% (448), а мъжете са 16% (86).

От гледна точка на населено място, в което учителите практикуват, има баланс между столицата (111 респонденти, 21%), областните градове (221 респонденти, 41%) и малките населени места (202 респонденти, 38%)

Най-голям дял от респондентите обучават ученици от VIII до XII клас – общо 373, или 70%. Именно към тази група са насочени и най-много усилия от гледна точка на обучение по медийна грамотност. Общо 99 респонденти (19%) обучават ученици от V до VII клас, а 62 респонденти (12%) преподават от I до IV клас.

Разнообразен е съставът на анкетираните по отношение на преподаваните от тях дисциплини.

БЕЛ – 141

Начален етап – 43

Английски език – 39

Други чужди езици – 12

Философия и гражданско образование – 36

Математика – 33

История и цивилизации – 32

Информатика и информационни технологии – 25

Биология, химия и ЗО – 20

Професионална подготовка – 19

Физическо възпитание – 18

География – 8

Изобразително изкуство – 6

Икономика – 4

Музика – 5

Технологии и предприемачество – 8

Физика и астрономия – 8

Други – 77 (напр. логопед, заместник-директор, учител по специални предмети, ресурсен учител, учител в предучилищна група)

На първо място в анкетното проучване са потърсени отговори на въпроси, свързани с разбирането на учителите за медийна грамотност и с нейното включване в учебните програми по водените от тях предмети.

Въпрос 1. Запознати ли сте с концепцията за медийна грамотност?

Общо 51% (270 респонденти) отговарят, че отчасти са запознати с концепцията за медийна грамотност. Запознати са 32% (171 респонденти) и отрицателен отговор са дали 17% (93 респонденти). Тези резултати показват, че преподавателите в сферата на средното образование имат нужда от допълнителна квалификация в сферата на медийната грамотност. Това е особено важно за тях, първо, като членове на обществото и медийна аудитория и второ – като професионални обучители, които наред с преподаването на учебния материал формират медийната и гражданската култура на своите ученици. Още в отговорите на първия въпрос проличава нуждата от сътрудничество между висшите училища, в които се преподават медии и обществени комуникации, средните училища, МОН и неправителствения сектор.

Въпрос 2. Какво според Вас включва медийна грамотност? (Възможен е повече от един отговор)

Най-голям брой анкетирани – 372 (70%), посочват отговор „Разпознаване на недостовърно съдържание“. Този отговор е породен от факта, че през последните години фалшивите новини и дезинформацията са една от най-актуалните теми в общественото пространство. Еднакъв брой отговори – по 340 (64%), имат „Разбиране на функциите на медиите“ и „Търсене, интерпретация и разпространение на информация“. Най-често тези три отговора са посочвани в комбинация от респондентите. Над 50% от анкетираните (295) посочват и отговора „Разбиране на ефекта на медиите“. По-малък процент включват в дефиницията за медийна грамотност „критично мислене“, „създаване на съдържание“, „взаимодействие с медиите“ и „медийна собственост“. Очевидно все още в недостатъчна степен създаването на съдържание се възприема като важна част от медийната грамотност въпреки масовия достъп на потребителите до мултимедийни инструменти. В отвореното поле за отговор „Други“ впечатление прави предложението „Разпознаване на кибертормоз“. Позволен е повече от един отговор, защото създаваме, че понятието за медийна грамотност е многопластово.

Въпрос 3. Смятате ли, че разбирането за медийна грамотност трябва да бъде част от компетенциите на всеки учител?

Положителни отговори дават 74% (395 от анкетираните: категорично да – 181, и по-скоро да – 214), от което може да се заключи, че преподавателите считат медийната грамотност за неотменима част от портфолио-

то на своите професионални компетенции. „Отчасти“ са отговорили 18% (96 респонденти), а 5% (25 анкетиранни) не смятат медийната грамотност за необходима компетентност. Тези резултати показват, че голяма част от преподавателите биха се включили в различни форми на обучение по медийна грамотност, организирани от различни институции.

Въпрос 4. Възползвали ли сте се от следните възможности за квалификация в сферата на медийната грамотност?

Въпросът е с възможност за посочване на повече от един отговор с цел обхващане на възможно най-голяма палитра от възможности за обучение в България и чужбина. Въпреки това най-голям брой анкетиранни – 243 (46%), посочват, че не са се възползвали от посочените най-популярни възможности за обучение по медийна грамотност. Впечатление прави, че голяма част от анкетираните – 186 (35%), сами инвестират време и усилия за повишаване на собствената си медийна грамотност. Общо 21 респонденти (23%) са се включвали в онлайн обучения, а 85 (16%) – в обучения, организирани от МОН. Най-малък брой анкетиранни са участвали в обучения, организирани от НПО, университети и международни програми и проекти.

Въпрос 5. Смятате ли, че има добре развита държавна политика към преподаването на медийна грамотност в средните училища?

Добре развита държавна политика няма според 55% от анкетираните (296 респонденти: 233 посочили отговор „по-скоро не“ и 63 – „категорично не“); 125 посочват отговор „отчасти“, а 52 – „не мога да преценя“. Положителни отговори дават 61 анкетиранни или 11% (58 – „по-скоро да“, и 3 – „категорично да“).

Въпрос 6. Ако откривате дефицити на държавната политика към въвеждането на медийна грамотност в средните училища, то какви са според Вас?

Най-много респонденти посочват в комбинация отговорите „отсъства национална стратегия“, „отсъства разбиране за значението на медийната грамотност във формалното образование“ и „отсъства концепция за преподаване на медийна грамотност в средните училища“. Отчетени са и „отсъстват инициативи за повишаване на медийно-дигиталната грамотност на учителите“ – 181 (34%), и „не са модернизирани учебните програми, особено по ИКТ“. Резултатите показват, че е наложително в най-скоро време стратегията за интегриране на медийна грамотност в средните училища да бъде завършена и приложена, каквато е практиката в много европейски държави. Едва 28 респонденти (5%) отговарят, че не намират дефицити в държавната политика.

Въпрос 7. Преподава ли се в някаква степен медийна грамотност във Вашето училище?

Поравно отговорите са „отчасти“ – 187 (35%), и „по-скоро не“ – 186 (35%). Едва 98 (18%) отбелязват отговор „по-скоро да“. Показателен е

и броят отговори „не мога да преценя“ – 63 (12%). Това показва, че медийната грамотност не е достатъчно застъпена в училищата и е необходимо да се мисли в посока обособяване на отделна дисциплина, съобразена със спецификата на различните нива в образованието – начално, основно и средно.

Въпрос 8. Въпреки мнението, че няма държавна политика в това отношение и че не се преподава в достатъчна степен, преподавателите полагат усилия за интегриране на теми от медийната грамотност в учебния процес. Положителен отговор дават общо 53% (336 респонденти: 142 – да, и 194 – отчасти). Подобни теми не включват общо 198 (37%) от анкетираните.

На въпрос номер 9 отговарят само учителите, които са посочили отговор „Не“ на предишния.

Въпрос 9. Какво би Ви мотивирало да включвате теми от медийната грамотност в своите предмети?

Учителите посочват предимно отговора „интегриране на теми в учебниците“. Друг основен фактор е наличието на допълнителни ресурси. Това води до извода, че наличието на достатъчно учебни материали и допълнителни източници би повишило включването на теми за медийната грамотност в учебния процес. Според отговорите на респондентите важна роля би изиграло и наличието на възможности за допълнителна квалификация в сферата.

На въпросите с номера от 10 до 15 вкл. отговарят само респондентите, които са посочили отговори „Да“ и „Отчасти“ на въпрос номер 8. Това са общо 53% (336 респонденти: 142 – да и 194 – отчасти).

Въпрос 10. На въпрос „Какво мотивира включващите подобни теми в предметите си учители“ се открояват няколко основни мотива:

- учителите по БЕЛ най-често отговарят, че има заложен теми в учебните програми по предмета и че спецификата позволява интегрирането на теми от медийната грамотност;

- респондентите отбелязват, че медийната грамотност е изключително актуална проблематика и че нейното изучаване се налага от променящата се комуникационна среда и от очевидната необходимост медийната грамотност да бъде непрекъснато повишавана;

- сред отговорите се среща още мнението: „Медиите формират обществени нагласи и това трябва да бъде пречупено през погледа на подрастващите. Често децата задават въпроси относно факти и събития, за които са получили информация от медиите. В уроците по български език се изучава публицистичен стил“;

- голяма част от респондентите дефинират отделни проблеми, свързани с медийната грамотност, като: грешно интерпретиране на информация, необходимост от критично мислене, лоша медийна среда, „желанието обучаемите да не бъдат манипулирани безогледно от медиите.“, „необходимост

от формиране на отговорна гражданска позиция“, необходимостта учениците да се научат „да отсяват истината от „затъмнението“ и да могат да мислят, да избягват „жълтите“ новини и медии“. Сред отговорите се срещат и: „Липсата на заинтересованост за това, което се случва извън „частните“ контакти в социалните мрежи. Неадекватността на зрелостници за света около тях. АПАТИЯТА, че каквото и да се случва, не касае МЕН“;

– като мотивиращ фактор е посочена „Необходимостта от придобиване на знания ЗА медиите, на умение да се бори с медиите. Учене С медии дава възможност за собствено творчески изразяване“;

– нуждата от чисто технологичните знания и умения на учениците също мотивира преподавателите да интегрират теми за медийната грамотност: „Дигиталната медийна комуникация заема все по-голям дял от нещата, които правим. Тя формира качествено нов тип поведение, създаващо потребности от нови знания, умения и нагласи, от нови компетентности и нова култура“; „Нуждите на учениците, интересите им към технологиите, заплахите, които те крият, глобализацията в света, в който живеем сега, виртуалното пространство и възможностите, които то предоставя, достъпът до информация по всички канали 24/7“; „Динамиката на живота, работата с дигитални ресурси придоби масов характер, налице са различни образователни платформи и сайтове. Огромната информационна вълна, която залива съвременния човек, подлага на изпитание неговите преценки, способността за критично мислене, способността за избор“;

– като сериозен фактор е посочен проявеният от учениците интерес към темата;

– често в отговорите се среща идеята за необходимостта учениците да придобият умения за справяне с кибертормоза.

Според част от респондентите медийната грамотност трябва да се разглежда като част от функционалната грамотност на учениците и да им помага да бъдат адекватни граждани на високотехнологичния свят, в който живеят. Да могат да дебатират, да изразят мнение, становище и аргументация.

Учителите отбелязват необходимостта от изграждане на умения за търсене на информация, работа в екип, анализ и създаване на информация.

Отговорите показват, че теми, свързани с медийната грамотност, са интегрирани основно в рамките на предметите: БЕЛ, философия, ИКТ, физика, час на класния ръководител, гражданско общество, история и цивилизации, английски език, технологии и предприемачество.

Въпрос 11. Сред основните теми от медийната грамотност, които учителите интегрират в предметите си, са:

– разпознаване на фалшиви новини, търсене и проверка на информация;

– публицистични умения, журналистически жанрове, структуриране на текст;

- онлайн поведение и онлайн етика, киберкултура;
- гражданско участие и активност, отговорност пред обществото;
- зависимост на медиите от политическата конюнктура;
- умения за публично говорене;
- дигитално изкуство;
- „Социални или асоциални сме“;
- създаване на презентация, изготвяне на документи за кандидатстване за работа, електронно управление;
- ролята на медиите в обществото, медиите като „четвърта власт“;
- „Онлайн търсачи на митове. Онлайн търсачи на архаизми, чуждици и заемки. Истина или лъжа (фокус – митове и легенди от древността). Пътешествие в Античността, Средновековието или друго. Моите три стратегии за търсене в интернет (задава се актуална тема – обществен проблем, здраве, празници, др.). Направа на собствен сайт – защита на данни. Виртуална разходка в къща музей. Направа на ресурси за обучение – представяне пред класа. Как се пише статия? Как се прави интервю?“;
- „меки“ умения;
- авторско право в интернет и правомерно използване на източници.

Учителите отбелязват, че в учебната програма по БЕЛ са предвидени недостатъчен брой часове, които не могат да обхванат цялата сложност на проблематиката. Отговорите показват, че има отделни преподаватели, които подхождат творчески към медийната грамотност и съумяват доста активно да включват теми, свързани с нея, в рамките на своя учебен предмет. Належаща е необходимостта подобно на останалите държави в Европейския съюз в учебните програми по повечето предмети по-широко да бъде застъпена медийната грамотност и обучението да се превърне в част от националната политика. Благодарение на собствената си инициативност и креативност част от учителите, участващи в анкетата, успешно разглеждат и широка палитра от теми, свързани с медийната грамотност.

Въпрос 12. От 348 респонденти, отговорили на този въпрос, над 50% (187) са посочили, че училищното ръководство насърчава интегрирането на медийната грамотност в учебния процес. Често посочени в комбинация с него са отговорите, че насърчаващо действат „комуникация с журналисти“, „комуникация с преподаватели по медии и комуникации“ и „предоставяне на безплатни ресурси“.

Въпрос 13. Категоричният общ отговор на 256 анкетираните (48%) е, че те разчитат на самостоятелно откриване и подготовка на учебни материали, свързани с медийната грамотност. Част от анкетираните използват ресурси на МОН и резултати от научни изследвания. Малка част се възползват от платени образователни платформи – 54 (10%), международни източници и НПО.

Въпрос 14. Преобладаващите отговори посочват развитието на четири ключови компетенции, на които учителите наблягат от гледна точка на медийна грамотност: информационна грамотност – 258, безопасно поведение и комуникация в интернет – 233, критично мислене – 228, и разпознаване на фалшиви новини. По-слабо засегнатите компетенции са комуникация и сътрудничество, създаване на дигитално съдържание и решаване на проблеми.

Въпрос 15. Като основни препятствия при въвеждането на теми от медийната грамотност учителите очертават отсъствие на учебни ресурси (281), отсъствие на професионално обучение за учители (216) и липса на време (208). Това ясно посочва, че е необходимо активно сътрудничество между МОН, висшите училища, в които се преподават медии и комуникации, и неправителствения сектор за подготовка на нужни ресурси и организиране на обучения.

Въпросите от 16 до 19 са към всички респонденти, включили се в анкетното проучване.

Въпрос 16. От общо 534 респонденти едва 59 (11%) са категорични, че преподаването на медийна грамотност в достатъчна степен развива комуникационните и дигиталните умения на учениците. 180 (34%) посочват отговора „по-скоро да“, а 152 (28%) – „отчасти“. „По-скоро не“ посочват 65 анкетирани (12%), а „категорично не“ – 16 (3%). „Не мога да преценя“ посочват 62 анкетирани (12%). Тези резултати показват по-скоро оптимистичното отношение на учителите, но и необходимостта от по-голяма държавна подкрепа в интегрирането на медийната грамотност в училищата.

Въпрос 17. Доколко сте съгласен с важността на следните теми за разбирането на медиите от страна на учениците?

Според отговорите на респондентите две основни теми са ключови за разбирането на медиите от страна на учениците – достоверната срещу фалшивата информация събира общо 86% от всички отговори с „напълно съгласен“ и „съгласен“, а отговорността на медиите пред обществото – общо 83% отговори „напълно съгласен“ и „съгласен“. Разбиране на начините на работа на медиите и социалните медии също са сред значимите според анкетираните теми, а като по-незначими теми остават медийната собственост и саморегулацията на медиите. Тези отговори затвърждават разгледаните и в предишни въпроси тенденции в работата и в отношението на учителите към темите на медийната грамотност – на първо място са поставени надеждността на информацията и обществената роля на професионалните медии.

Въпрос 18. Според Вас какво е значението на следните теми за часовете по медийната грамотност?

Над 54% от анкетираните отбелязват значението на онлайн тормоза като „много голямо“. Като добавим и посочилите „голямо“, общо 88% от

учителите отчитат тази тема като ключова, когато става дума за медийната грамотност. Останалите ключови теми с близо 50% отговори за „много голямо“ значение според анкетираните са фалшивите новини (50%), търсенето на информация онлайн (49%), достоверните сайтове (45%) и критичното мислене (43%). С повече неутрални отговори или отбелязани с по-малка значимост са създаването на съдържание за медии и социални медии, журналистическите жанрове, етикетът. От анализа на отговорите отново може да бъдат изведени основните насоки, в които учителите залагат при обучението и смятат за важни за учениците си – кибертормозът, който явно е набелязал проблем в ученическите общности, фалшивите новини и достоверността на информацията, като цяло. Интересен е фактът, че учителите посочват основно фактори, свързани с потреблението и порядко със създаването на съдържание.

Въпрос 19. Считате ли, че училища и университети трябва да си сътрудничат за обучаване на учителите по медийна грамотност и създаване на учебни ресурси?

Категоричният отговор „категорично да“ на две трети (66%) от респондентите показва голямата нужда от синергия между училищата и университетите с общата цел повишаване на медийната грамотност на обучаваните и на обществото. Заедно с отговора „отчасти“ общо 91% от анкетираните намират нужда от взаимодействието. В комбинация с анализа на предишните въпроси, свързани с препятствията и трудностите пред интегрирането на медийната грамотност в училищата, както и с източниците и мотивиращите фактори учителите да включват теми от нея в предметите си, стигаме до извода, че учителите имат нужда от обучение по медийна грамотност по време на педагогическата си подготовка, както и като следдипломна квалификация. Също така те имат нужда от адаптирани и подходящи ресурси, които да използват при обучението на учениците си. Едва 2% посочват липсата на такава необходимост, а 7% са отбелязали отговор „Не мога да преценя“.

От проведеното от изследователския екип количествено проучване – анкета за учителските практики в полето на медийната грамотност в България, могат да бъдат направени следните основни изводи.

– Медийната грамотност, като цяло, е позната материя за учителите, но твърде малка част от тях имат самочувствието, че са запознати с нейната концепция, което алармира за нуждата от допълнителна квалификация и по-добро интегриране на това значимо поле, превръщащо се в ключова компетентност от все по-ранна възраст.

– При анализа на отговорите за темите от медийната грамотност, считани за най-значими от учителите, категорично се очертават разпознаване и предпазване от фалшиви новини; разпознаване и предпазване от кибертормоз и умения за откриване и интерпретиране на информация онлайн.

С голяма важност са посочени и критично мислене, разбиране на функциите и ефекта на медиите.

– Българските учители са отворени към темата и имат желание да я интегрират в обучението по предметите си, но им липсват както подходящо планиране и прилагане на глобално ниво от МОН, така и необходимите ресурси. Мотивацията за интегриране се случва по-скоро на локално ниво – от училищните ръководства.

– Поради горепосоченото те залагат основно на самообучение и сами откриват учебните материали, които използват.

– На база наблюденията си върху медийната грамотност на учениците учителите отчитат, че интегрирането на медийната грамотност в обучението е от много голямо значение, тъй като отбелязват сериозни дефицити от гледна точка на потреблението на медии и медийни продукти и ефектите, които те имат върху развитието и гражданската позиция на обучаемите.

– Учителите са отворени за колаборация с висшите училища както за добиване на допълнителна квалификация в областта на медийната грамотност, а с това и собствено професионално израстване, така и за използване на ресурси в помощ на интегрирането ѝ в училищните предмети.

Научноизследователският екип на проекта също поддържа тезата, че е особено важно академичните среди да поставят специален акцент върху медийната грамотност: да подготвят медийни педагози, които да могат систематизирано и компетентно да обучават както учителите, така и учениците; да работят заедно с учители по проекти и изследвания на проблематиката. Съвместните усилия на преподавателите в сферата на средното и на висшето образование в България могат да направят възможно превръщането на медийната грамотност в приоритет, от което ще спечелят и образователната система, и обществото.

Благодарности

Научноизследователският екип изказва искрената си благодарност на всички регионални управления по образование, които ни оказаха съдействие за разпространението на анкетата сред учителите, а също и на преподавателите, които се включиха в проучването.

Публикацията съдържа резултати от изследване, финансирано със средства от целева субсидия за НИД на УНСС по договор № НИД НИ – 12/2019.

Acknowledgement

The paper contains the results of a study financed with funds from a subsidy for the Scientific Research Activities of the UNWE under contract No. NID NI – 12/2019.

THE MEDIA LITERACY AND THE TEACHERS

Abstract. Media literacy is one of the key competencies and skills for living and working in the 21st century. Media literacy training is a life-long process, but it is of particular importance that it starts from early childhood, is continued and built on in secondary and higher education with the efforts of all formal and informal institutions and organizations. The research team from the Department of “Media and Public Communications” at the University of National and World Economy has been working on the project dedicated to media literacy training practices in secondary and higher schools in Bulgaria for three years. An important part of the research was the analysis of the results of the survey among teachers, conducted in the period 07.01.2022 – 23.02.2022 via the Microsoft Forms platform, in which 534 respondents participated. The survey showed that teachers understand the importance and significance of media literacy, integrate important related topics in the learning process of various school subjects, but also need to improve their qualifications for teaching media literacy.

Keywords: media literacy; teachers; secondary education; pedagogy

✉ **Dr. Svetla Tsankova, Assoc. Prof.**
ORCID iD: 0000-0002-1239-5308

Dr. Stella Angova, Assoc. Prof.
ORCID iD: 0000-0003-4911-217X

Dr. Maria Nikolova, Assist. Prof.
ORCID iD: 0000-0003-2519-3008

Dr. Ivan Valchanov, Assist. Prof.
ORCID iD: 0000-0003-1899-9003

Dr. Iliya Valkov, Assist. Prof.
ORCID iD: 0000-0002-2306-9225

Dr. Georgi Minev
ORCID iD: 0000-0002-6976-2578
Department of Media and Public Communications
University of National and World Economy
Sofia, Bulgaria
E-mail: s.tzankova@unwe.bg
E-mail: sangova@unwe.bg
E-mail: mnikolova@unwe.bg
E-mail: valchanov@unwe.bg
E-mail: valkov@unwe.bg
E-mail: gminev@unwe.bg